

Kapalı Cezaevi
Koğuş 15
Adapazarı -Sakarya

22 Eylül 1990

TBKP GYK EYLÜL AYI TOPLANTISINA

Değerli yoldaşlar,

GYK'nun Eylül toplantısının gündemi yayınlandığı gün elime geçti. Böylece, GYK toplantılarının hiç değilse üçüncüsünde, böyle dolaylı bir biçimde de olsa, görüşlerimi belirtme olanağını bana sağladığı için MYK'na teşekkür ediyorum. Dilerim bundan sonraki toplantılar için de bu olanağı bulurum. Bu benim için yalnızca bir şekil şartı olması bakımından önemli değil. İçerideki insana bundan daha güçlü bir moral destek olamaz! Şu satırları yazdığım bugün, ilginç bir raslantı, Bozışık, Talu, Yıldız ve daha dört yoldaşla birlikte, işte bugünleri görebilmemize ufak da olsa bir katkısı olur düşüncesiyle, Türkiye'ye dönüşümün ve cezaevine girişimin tamı tamına birinci yıl dönümü. Başta Sargın ve Kutlu yoldaşlar olmak üzere sizlerle aynı kaderi paylaşmamı sağlayan bu kararın, komünist kimliğimle birlikte yaşamımın sonuna kadar taşıyacağım en büyük onurum olduğunu düşünüyorum. Büyük bir iç huzuru içindeyim. Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi ayrı ayrı selamlıyorum. Merhaba!

Bu fırsatı bulmuşken söylemek, üzerinde değerlendirme yapmak istediğim çok şey var. Ama zamanınızı bunlarla almak istemiyorum, doğrudan konuya giriyorum.

I. Kampanya ve kongreler üzerine

Günlük yaşamdan kopuk olduğum için, gündemin pratikle doğrudan bağlı yönleri konusunda elbet ayrıntıya giremem. Bununla birlikte,

-- Kongre sürecinin ve kampanyanın bir arada, Ekim ayı başında başlatılmasını, ve

-- Kampanyaya ilişkin olarak gündemin 7. ve 8. maddelerinde ortaya konan yaklaşımı

doğru buluyor ve destekliyorum.

Ahmet KARDAM
Tarafindan başlanmıştır
TÜSTAV

II. Demokrasi Kampanyası Üzerine

1. TBKP Haber Bülteni'nden izlediğim kadarıyla, GYK Ağustos ayındaki toplantısında, kampanyanın Eylül ayında, hem de 15 Eylül'deki 70. yıl şenliğiyle başlatılmasını kararlaştırdı. Ama 70. yıl şenliği yasaklandı, kampanya da başlamadı. Kampanyanın başlamasının nedeni, belki de, 70. yıl şenliğinin yapılamamasıdır, bilemiyorum. Ama bende, sorunun bundan ibaret olmadığı izlenimi var. İstanbul'a çok yakın parti örgütlerinden ziyaretimize gelen ve ya yönetici ya da yönetimlere yakın çalışan yoldaşlarımızdan öğreniyorduk ki, GYK'nın kararına rağmen yerel örgütlerde kampanyaya ilişkin en ufak bir hazırlık yoktu; kampanyanın hangi temelde nasıl yürütüleceği, planı, vb. konularında da en ufak fikirleri yoktu. Kaldı ki, 2 Eylül 1990 günü, yani kampanyanın başlamasına 13 gün kala Ankara'da toplanan Kurucular Kurulu'nun temsil düzeyi yüksek genişletilmiş toplantısının, Haber Bülteni'nde çıkan değerlendirmesi de benim bu gözlemimi doğruluyor. Ayrıca, 70. yıl şenliğinin yasaklanması üzerine, şenliğin yapılacağını haber veren basın bile, iki satırla olsun bunu ne haber değerinde buldu, ne de parti-nin protestosuna yer verdi. Şenliğin yasaklanması üzerine İstanbul'da yapılan gemi gezintisinden de hiçbir haber çıkmadı. Bunlar iyi işaretler değil. Ben bu durumu kampanya açısından çok endişe verici buluyorum. Acaba bu kampanya kararı da, çok tanıdığı olduğumuz, masa başında planlanmadan karar verilen ve sonra masadan kalkarken onu orada, masanın üzerinde bıraktığımız kararlardan biri mi oldu?

Türkiye'nin gündeminin Körfez, SHP, vb. ile dolu olduğu bir ortamda kampanyayı başlatabilmek ve başarıya götürebilmek, Sar-
gın ve Kutlu yoldaşların açlık grevi sırasındaki planlılık, örgütlülükten, yaratıcılıktan, kararlılıktan, haklılık inancından vb. çok daha fazlasını gerektirir. Kampanya kararı, aynı zamanda, Türkiye'nin bugünkü gündemini değiştirme kararı demektir. Bütün bunlar bilinen basit gerçekler. GYK, umarım, bu durumun nedenleri üzerinde iğneyi önce kendine batıran bir titizlikle duracak ve var-
dığı sonuçları ve aldığı ~~xxxx~~ önlemleri parti kamuoyuna doyurucu bir biçimde açıklayacaktır. Bu kampanya kararı, aslında, Çanakka-
le'deki açlık grevi sırasında, ta Mayıs ayında alındı. Bu partimizin kamuoyuna verdiği bir sözdür. Altına girdiğimiz bu taahhütü hakkıyla yerine getiremezsek bunun vereceği zararın hiç de küçük olmayacağını düşünüyorum. Verdiğimiz söz tutulmalıdır; cezaevindeki insanlar bir açlık grevine daha gitmek zorunda bırakılmamalıdır.

Ahmet KARDAM
Tarafindan başlanmıştır
TÜSTAY

2. 141-142'nin kalkması için bugüne kadar verdiğimiz mücadele, genellikle salt TBKP'nin özgürlüğü ile sınırlı bir istemiş gibi görüldü, öyle gösterilmek istendi. TBKP'nin, demokrasi sorununu kendi özgürlüğü ile, 141-142'nin kalkmasıyla sınırlı gördüğü propogandası yapıldı. O nedenle, kampanya boyunca TBKP adına yapılacak eylemlerde ve açıklamalarda, genel mantığı aşağıdaki örneklerden anlaşılabilir noktaların arka plana düşmemesine özen gösterilmesi yerinde olacaktır:

- Türkiye'de demokrasinin önündeki en büyük engel bu anayasadır, bu rejimdir.
- Sendikal yasaklara, grev yasaklarına, basın üzerindeki çok çeşitli yasaklara, Güneydoğu kararnamelelerine, ceza yasasınının 140., 159. vb. maddelerine, milyonlarca insan üzerindeki politika yapma yasaklarına (hükümlüler, memurlar, vb.) üstü kapalı genel atıflarla değil, tek tek sayılarak yer verilmelidir.
- 12 Eylül hukukunun mahkum ettiği insanlar hala cezaevinde, birçoğu idam edilmeyi bekliyor, bu yara sarılmalıdır, genel af mutlaka çıkarılmalıdır. Menderes, Zorlu ve Polatkan'ın adil bir şekilde yargılanmadıklarını söyleyen ve itibarlarını iade eden Devlet ve hükümet, 12 Eylül mahkemelerinin adil olduğunu mu iddia ediyor? Kesilmiş ve infazı beklenen idam cezalarını hangi gerekçeyle savunuyor?
- TBKP, bu sözde "demokrasinin" süs çiçeği olmayacaktır; 141-142'nin kalkmasıyla kazanacağı kendi hukuksal meşruiyetini demokrasiyi kazanma mücadelesinin, yeni bir devlet, yeni bir rejim için mücadelenin koçbaşı yapacaktır.

3. 141-142 hükümlülerinin kampanyadaki yeri ne olacaktır? Bu da planlanmalıdır. Bu konuda aklıma gelen ve başkaları da bulunabilecek bir öneri: 141-142 hükümlülerinin hükümete, parlamentoya ve siyasi partilere iki ayrı grup halinde yapacakları toplu başvuru, kampanyayı güçlendirmekte önemli bir rol oynayabilir.

- Örneğin Düşünceye Özgürlük Koordinasyon Kurulu'nun (DÖKK) hazırlayacağı bir metin, avukatlar kanalıyla cezaevlerindeki hükümlülere imzalatılır. Bu metinde, "biz niye hâlâ cezaevindeyiz ve daha ne kadar yatacağız?" sorusu sorulur.
- Gene örneğin DÖKK'nın hazırladığı ikinci bir metin de, şu anda serbest olan ama 141-142 hükümlüsü oldukları için

Ahmet KARDAM
Tarafindan başlanmıştır
TÜSTAV

politika yasakları kapsamına girenlere imzalatırılır. Bunlar da, Türkiye'de hâlâ politika yasakları olduğunu belirtirler ve bu haklarının daha ne kadar ve hangi gerekçeyle gaspedileceğini sorarlar.

Toplanan imzalar, kampanyanın en uygun bir momentinde hükümete, meclise, partilere sunulur ve basına da açıklanır.

III. Tezler Üzerine

GYK'nın Ağustos ayındaki ikinci toplantısının gündemi konusunda daha önceden bilgilendirilmedim ve o nedenle görüş belirtme olanağı bulamadım. O toplantıda alınan kararlar, ben de herkes gibi TBKP Haber Bülteni'nin 11. sayısında okudum. "Kongre süreci üzerine" başlığını taşıyan o kararınız konusunda anlamadığım yönler vardı. Toplantı sonrasında da bilgi edinmem mümkün olmadı. İşte bu nedenlerle şimdi Ağustos ayındaki o karar konusunda da görüşlerimi belirteceğim.

Ama önce, şu iki olguya dikkatinizi çekmek istiyorum: Birincisi, Ağustos toplantısındaki kararınızda, tezlerin kapsamı "tarih"le sınırlandırılmıştı. Oysa şimdi üçüncü toplantının gündemi üzerine hazırlanmış bilgilendirme yazısından anladığım kadarıyla, tezlerin kapsamı bunun epey ötesine geçer biçimde genişlemiş. İkincisi, gene o kararınızda, geçmişte TKP'de, TİP'de, son yıllarda TBKP'de görev üstlenmiş arkadaşların tezlerin hazırlanmasına katılması gereklidir. Bunun için çaba harcanmalıdır. Sonuç alınmazsa tezler TBKP yönetimi tarafından hazırlanmak durumundadır" deniliyordu. Ama anlaşılan bu sağlanamadı. Bu tanımın kapsamına giren insanların katkılarını sağlamak için nasıl bir çaba gösterildiğini bilmiyorum, ama cezaevinde birlikte yattığımız TKP MK eski üyesi Cihan Senoğuz'un ve hem bu tanımın kapsamına girdiğim hem de şu anda GYK üyesi olduğum halde benim bu tezlerin hazırlanmasına katkımız olmadı, içeriğinden de herhalde ancak yayınlandıktan sonra haberimiz olacak. Bu iki saptamayı özellikle yapıyorum, çünkü aşağıda belirteceğim düşünceler açısından önem taşıdığını sanıyorum.

x x x

Eğer Ağustos toplantısında alınan karar öncesinde fikrimi söyleme olanağını bulabilseydim, kongre sürecinde tartışılacak tezlerin altında parti yönetiminin imzasının bulunmasına itiraz ederdim. Hâ-

Ahmet KARDAM
Taraftan bağışlanmıştır
TÜSTAV

lâ da aynı düşüncedeyim ve bütün olanaklar zorlanarak bu kararın gözden geçirilmesini öneriyorum. Gerekçelerim şunlar:

1. Tartışmaya açılacak metin kongreye sunulacak bir karar taslağı değildir. Eğer öyle olsaydı, bunların altında MYK ya da GYK imzasının bulunmasının kanımca hiçbir sakıncası olmazdı. Karar taslakları hazırlamanın ve tartışmaya açmanın parti yönetiminin görevleri arasında olduğunu düşünüyorum. Bu parti içi demokrasiyi geliştirici bir yöntemdir de. Ama şimdi tartışmaya açacağımız tezler, politik yönelim ve hedef saptamakla sınırlı herhangi bir karar taslağı değil, doğruluğu ya da yanlışlığı konusunda kimsenin bugünden kesin bir iddiada bulunamayacağı, daha uzun süre tartışılması gereken konularda bir değerlendirme, bir yargıdır. Kongremizin demokratik bir tartışma süreci sonunda, bu konularda bir değerlendirme yapmasına, sonuçlar çıkarmasına diyecek hiçbir şeyim yok. Bu, hem çok yararlı olacaktır, hem de zorunludur. Ama hem uluslararası planda hem de kendi özgülümüzde içinde geçmekte olduğumuz çok tartışmalı böyle bir dönemde ve konularda değerlendirme yapan ve yargıya varan tezlerin parti yönetiminin imzasıyla tartışmaya açılmasını doğru bulmuyorum.
2. Kaldı ki, bu tarz tartışmaların yarattığı sakıncalar konusunda yeterince deneyimimiz olduğunu sanıyorum. TBKP 1. Kongresinin onayladığı program taslağının tartışma süreci ve yurt dışındaki politik faaliyetimiz konusundaki tezlerin tartışılma süreci de, özünde bu tarzda yapılmıştı. Kendi deneyimimden çıkardığım sonuçlar şunlardır:

-- Yönetim organlarının imzasıyla tartışmaya açılan program ya da tez, daha baştan tartışmanın eşit koşullar altında yürütülmesi önünde en azından psikolojik olarak ciddi engeller yaratıyor. Tartışmaya açılan taslağa katılmayan, eleştiren üye ya da örgüt, kendisini parti yönetiminin görüşlerine karşı çıkmış hissediyor, ya da kamuoyunda öyle değerlendiriliyor. Bu durum, üyeyi ya da örgütü ya "parti yönetimine muhalefet etme"yi göze almak, ya da bunu göze alamayıp "susmak" zorunda bırakıyor.

-- Tartışma süreci boyunca gelen eleştirilere karşı "tez sahibinin" kendi tezlerini savunması gerekir. Tezler sahipsiz bırakılamaz. Tezlerin altındaki imza parti yönetimi olunca, parti yönetimi ile "eleştirenler" kamuoyu önünde ister istemez karşı karşıya gelmiş oluyor. Bunun sonucunda, üyeler arasında, iki gruplaşma oluyor: Parti yönetimini "savunanlar"

ile "karşı olanlar". Bu da tartışma atmosferini zehirliyor. -- Parti içinde herkesin, tek başına ya da grup halinde, ayrı tez hazırlamaya ve tartışmaya açmaya hakkı vardır. Böyle bir durum olduğunda --ki olmayacağını kimse garanti edemez--, o zaman parti yönetimi parti içinde bir başka grupta kamuoyu önünde karşı karşıya gelmiş oluyor; atmosfer elde olmayarak gerginleşebiliyor; tartışma amacından sapıp kullanılan yöntemin demokratikliği tartışılmaya başlanıyor.

Sonuç olarak, eğer bu tartışmadan verimli sonuçlar elde etmek istiyorsak, tartışma sürecinin üzerine en ufak bir gölgenin düşmesi için azami özeni göstermeliyiz. Hem, parti yönetiminin imzasıyla taşıyan bir metnin tartışmaya açılması, genel kamuoyunda da olumsuz bir yargının doğmasına, istismara yol açabilecek; parti yönetiminin kendi görüşlerini kongreye kabul ettirme gayreti olarak yorumlanabilecektir; çünkü bu tarz özünde yeterince demokratik değildir ve çoğu kez kendi istediği sonuçları elde etme peşinde olan yönetimlerce başvurulan bir tarzdır; eşit haklı üyeler arasında bir tartışma değil, parti yönetimiyle üyeler arasındaki bir tartışmanın tarzıdır.

3. Tezler MYK ya da GYK imzasıyla yayınlanacak olursa, bu organların üyeleri bu tezleri esas olarak savunmak zorunda kalacaklar, eleştirme, kendi bağımsız görüşlerini belirtme olanağını büyük ölçüde yitireceklerdir. Örneğin, ancak yayınlandıktan sonra görebileceğim bu tezleri olaki eleştirme ihtiyacını duyacak olsam, bunu kamuoyu önünde "muhalif" bir görüntü yaratmayı göze almadan yapamayacağım. Parti yöneticilerimizi bu tartışmaya kendi gerçek görüşleriyle katılma hakkından mahrum etmeyelim.

x x x

Üzerinde durmak istediğim ikinci konu, gündemin 11. maddesinde çerçevesi çizilen yönteme ilişkin. Anlayabildiğim kadarıyla, önerilen yöntem şudur: İl ve ilçe kongrelerinde tezlerin kendisi değil "esas-yönelimi" oylamaya sunulacak ve "kabul" ya da "red" biçiminde oy verilmesi istenecek; delegeler de bu oylamanın yapıldığı kongrelerde seçilecek; ama tez tartışması kongreler sonrasında da sürecek ve seçilmiş delegeler bu tartışmaların nihai sonuçlarını kongreye taşıyacaklardır. Beni belki çok biçimci olmakla eleştireceksiniz ama, bu yöntem konusundaki endişelerimi de belirtmek istiyorum.

Ahmet KARDAM
Tarafindan bagıslanmistir
TUSTAV

1. İnsan bir şeye "red" ya da "kabul" biçiminde oy kullanırken, neyi red ya da kabul ettiğini çok net bir biçimde bilmek ister, daha doğrusu bilmelidir. Yoksa o oylamanın sonuçları her zaman meşruiyet tartışması yaratabilir. Nitekim, TBKP 1. Kongresi'nin hazırlık sürecinde, yerel konferanslarda program taslağı oylanırken, tıpkı şimdi önerildiği gibi, taslağın kendisine değil "esasına-yönelimine" oy istemiştik. Ama program taslağının "esas-yönelimi" neydi? Buna herkes kendine göre tanımladı ve anladı. Uygulanan bu yöntem, bazı ör gütlerde ciddi sayılabilecek rahatsızlıklar yarattığı gibi, kongre son rasında bile konunun istismarı sürdü. Gündemin 10. maddesinde sözü edilen "tezlerin Özü" belki de böyle bir keyfi yorumlamaya yol açmamak için yerel kongrelerde oya sunulacak metin olarak düşünülmüyordu. Ama kanımca bu da bir çözüm değildir. O zaman ortaya biri tartışılan ötekisi oylanmış iki ayrı metin çıkmış olacaktır. Bunlardan birisi fazladır. İnsanlar tartıştıkları metne değil, o metnin nasıl anlaşılması gerektiğini kendilerine söyleyen bir başka metne oy verecekler, tartıştıkları metnin "özünün" oya sunulan bu metin olduğunu ya kategorik olarak kabul edecekler, ya da gene kategorik olarak red edeceklerdir. Kendilerine başka bir değerlendirme yapma olanağı tanınmamış olacaktır.
2. Yerel kongre üyeleri, aday olan delegelere oy kullanırken o delegenin kendi görüşlerini temsil edip etmeyeceğine bakacaklardır. Bu tezler için de geçerlidir. Ama tez tartışması henüz tamamlanmamış olacaktır. "Tamamlanmamış" demek, üyelerin o konudaki görüşlerinin henüz netleşmemiş olması demektir. Oysa önerilen bu yöntem göre, üyeler, kongrenin en önemli belgesi konusunda, görüşler henüz netleşmediği halde, kendilerini bu konuda da temsil etme durumunda olan delegayı peşinen seçmiş olacaklardır. Tartışma tamamlandığında, o örgütün tezler konusundaki nihai görüşünün ne olduğuna kim, nasıl karar verecektir? Önceden seçilmiş olan delegelerin bu görüşleri kongrede temsil edeceğinin garantisi nedir? Görüldüğü gibi, yöntem demokratik kurallara pek de uygun değildir, istismara açıktır.

x x x

Ele almak istediğim üçüncü konu, Sargın ve Kutlu yoldaşların dönüşünden TBKP'nin yasal başvurusunun yapıldığı güne kadar geçen sürenin değerlendirilmesine ilişkin.

Bu dönemin hesabı kongrede mutlaka verilmelidir. Herhalde hiçbirimiz tersini savunmuyoruz. Bu konuda sizinkinden daha da farklı bir duyarlılık göstermemi herhalde doğal karşılırsınız. Ben o dönemin doğrudan sorumluluğunu taşıyan kişilerden biri olarak hesap verme görevimi eksiksiz yerine getirmek, ama aynı zamanda hesap verme hakkımı da gene eksiksiz kullanmak istiyorum. İstiyorum ama, sizlerden farklı olarak cezaevindeyim ve eğer 142. maddede bir değişiklik olmazsa ne kongre sürecine katılabileceğim ne de (eğer Anayasa mahkemesi daha önce partiyi kapatmazsa) Kongrede hazır bulunabileceğim. Sizinkinden farklılaşan duyarlılığım bundan ileri geliyor. Bu durumda, o dönemin hesabının, benim görüşlerimi de içerir biçimde, benim adıma da verilmesinin sorumluluğunu, isterseniz de istemeseniz de, siz üstlenmiş durumdasınız.

TKP'nin 5. Kongresinin, TİP'in 8. ve TKP'nin 6. kongrelerinin, ve TBKP'nin 1. Kongresinin yapılmış olmasına rağmen, toplanacak bu ilk yasal kongremiz aslında, bir anlamda, 12 Eylül sonrasının hesaplaşmasını yapacaktır. TKP'nin 5. Kongresinin TKP açısından 1983'e kadarki dönemin hesabını kapattığı düşünülse bile --ki, dar anlamda öyl edir--, TİP'in 12 Eylül'den sonraki ilk kongresi 8. Kongresidir. Benim düşünceme göre, ne TİP'in bu kongresi ne de TKP'nin 6. Kongresi kendilerinden bekleneni yerine getirebilmişlerdir, bunlar salt formalite kongreleri olmuşlardır. Yani en azından 1983'ten bu yana ki dönemin de toplanacak kongrede değerlendirilmesi gerekiyor. Tezler belki bu gereksinime bir ölçüde yanıt verebilir. Ama, TBKP 1. Kongresinden (aslında 17 Ekim 1987'deki Brüksel basın toplantısından) TBKP'nin resmi başvurusunun yapıldığı 4 Haziran 1990 tarihine kadarki dönemin hesaplaşmasının tezlerde yapılmasını doğru bulmuyorum. Gereklüklerim şunlar:

1. TBKP 1. Kongresinde seçilmiş MK üyelerinin --eğer yanılmıyorsam-- üçte ikisi bugünkü yönetimin (GYK) içinde yoktur. Aynı zamanda, bugünkü yönetimin içinde yer alan eski MK üyelerinin oranı da en fazla üçte birdir. Durum buyken, toplanacak kongrede adı geçen dönemin sorumluluğunun bugünkü yönetim tarafından üstlenilmesi doğru değildir. Bugünkü yönetim yalnızca 4 Haziran 1990 sonrasının hesabını vermelidir. Gerçi bugünkü yönetimdeki pek çok yoldaşımız, MK üyesi olmadıkları halde, o dönemde doğan yönetim boşluğunu doldurmak için büyük özveri göstermişlerdir ama, onlardan bir de o dönemin siyasi sorumluluğunu da üstlenmelerini kimse istemez, bunu onlar kabul etse bile parti kamuoyu kabul etmez.

Ahmet KARDAM
Tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAY

2. GYK Ağustos ayındaki toplantısında, tezlerin hazırlanmasına eski MK üyelerinin de katılması için çaba harcama kararı almıştı. Harcanan çabaların neler olduğunu bilmiyorum. Ama görünen o ki, tezlerin tartışmaya sunulma noktasına gelindiği halde bu konuda bir sonuç elde edilememiştir. "Biz birlikte hazırlama önerimizi yaptık, kabul etmediler" gerekçesiyle, bu gerekçe ne kadar haklı olursa olsun, o dönemin hesaplaşmasının tezler içinde, hem de bugünkü GYK tarafından hazırlanmış tezler içinde yapılması yoluna gidilmemelidir. O dönemin sorumlularının kongre önüne çıkıp ister birlikte, ister iki ya da hatta daha fazla grup halinde hesap vermelerinin yolu kongrenin toplanacağı güne kadar açık tutulmalıdır.
3. MK'dan ve hatta TBKP'den ayrılmış o dönemin yöneticileri kongrede birlikte hesap vermeye yanaşmayacak olsalar bile, en azından bugünkü yönetim içindeki eski MK üyeleri, ve onlara ek olarak Türkiye'ye gelemeyecek olsa bile Karaca, ve şu andaki yönetimde görev almamış ama hesap vermek isteyen Türkiye'deki eski MK üyeleri ortak imzalarını taşıyan ayrı bir raporla kongre öncene çıkmalı, o dönemin tüm sorumluluğunu, hesap vermeyi kabul etmeyen MK üyelerinin de sorumluluklarını üstlenerek hesap vermelidirler. Bu aynı zamanda, biz komünistlerin geleceğe taşımakla görevli olduğumuz bir politik ahlâk sorunudur.

Abdül KARDAM
Taraftından bağışlanmıştır
TÜSTAV

Hesabı verilmiş bir tarihin, somut bir gereksinim sonucu, tezler biçiminde yeniden değerlendirilmesi anlaşılabilir bir şeydir. Ama hesabı verilmemiş bir dönemi de bu tezlerin içine katmak ve bunun altına da o dönemin sorumlusu olmayan bir yönetimin imzasını koymak doğru mudur? İşte bu gerekçelerle, söz konusu döneme tezlerde, yalnızca bütünlüğü sağlaması açısından ve ancak zorunlu olduğu ölçüde yer verilmesi ve bunun da kongrede verilmesini önerdiğim hesabı ipotek altına almayacak tarzda olması gerektiğini düşünüyorum.

x x x

Değineceğim son konu, güdemin 13. maddesi. "M.A.Aybar-Mihri Belli gibi kişilerden" görüş istenmesini çok yerinde buluyorum. Bu kişilerin adları özenle tespit edilip, hepsine Sargın ve Kutlu yoldaşların bizzat başvurmaları çok yerinde olacaktır. Umarım buna zaman ayırabilirler.

Yalnız, M. Belli'yi şahsen ve yakından tanımam dolayısıyla ve

Abnet KARDAM
Taraftndan bağışlanmıştır
TÜSTAV

yurda dönmezden hemen önce parti yönetimi adına Sakalsız yoldaşla birlikte kendisiyle yaptığım görüşmeden çıkardığım sonuçlardan hareketle, en azından M. Belli ile kurulacak ilişkide çıkacak problemi şimdiden tahmin edebiliyorum. M. Belli, sizin de kestirebileceğiniz gibi, 1951 tutuklaması ve onun ardından gelişen olayların penceresinden değerlendiriyor her şeyi. Anlatılanlar ve yazılanlar doğruysa, cezaevinde yapılan bir MK toplantısında Zeki Baştımara yoldaş MK'dan (yoksa partiden de mi, bilmiyorum) çıkartılıyor. Baştımara'nın yurt dışına çıkmasından sonra ve MK bir daha toplanmadan, dış büro MK haline getiriliyor ve bu yeni MK aralarında Baraner ve Belli'nin de bulunduğu bir grup MK üyesini partiden atıyor. Daha sonra, 12 Mart döneminde, Bizim Radyo M. Belli'yi, Yalçın Cerit'i ve daha başka bazı insanları CIA ya da MIT ajanlığı anlamına gelebilecek biçimlerde suçlayan yayınlar yapıyor (bu yayınları ben de hatırlıyorum). M. Belli, daha ilk temasta bu konuyu dile getirecektir. Onunla 1989 Ağustosunda yaptığımız son görüşmeden bu yana bu konuda bir değişiklik olmadığını söyleyeceğini ve görüşmenin olumsuz sonuçlanacağını tahmin ediyorum.

Bu ve benzeri sorunlar, ilişki kurulması düşünölen başka kişilerle de çıkabilir. TIP açısından da benzer birikmiş sorunlar varsa, onlar da göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kişilerden görüş istenirken, salt bir formaliteyi yerine getirmeyi amaçlamıyorsak, o zaman GYK'nın daha önce yapması gereken bazı şeyleri olmalıdır. TBKP 1. Kongresinin partiden ayrılmış ya da ayrılmak zorunda kalmış yönetici ve üyeler için almış olduğu karar, söz konusu bu isimler için yeterli değildir.

IV. Karar Önerileri

Gündemin Tezler'e ilişkin maddeleri üzerindeki düşüncelerim bunlar. Şimdi de bu düşüncelerden hareketle karar altına alınmasında yarar gördüğüm somut önerilerime geçiyorum.

1. Tartışmaya açılacak tezler ne MYK'nın ne de GYK'nın imzasını taşımalıdır. Bu tezlerin altında, hazırlanmasında hangi yoldaşlarımızın emeği geçtiyse onların imzaları bulunmalıdır. GYK Ağustos ayındaki toplantıda, bu tezlerin hazırlanmasına ilgili herkesin katılması için çaba gösterilmesine, bunun mümkün olmaması durumunda tezlerin parti yönetimine hazırlanmasına karar vermiştir. Ama bu, tezlerin bizzat bütün bir yönetimce hazırlanacağı anlamına gelmez. GYK

tez taslağının hazırlanması görevini MYK'ya verir. MYK' da, bu taslağı hazırlamakla görevli bir grup oluşturur. Bu grup doğal olarak tezleri hazırlayabilecek sorumlulukta yoldaşlardan oluşacaktır. O nedenle bu grubun MYK ve GYK üyeleri arasından oluşturulmuş olmasından daha doğal bir şey olamaz. GYK, şimdi yapmakta olduğu toplantısında, hazırlanmış olan tez taslağının, hazırlayan yoldaşlarımızın imzalarıyla tartışmaya açılmasına karar verir.

2. GYK'nın, gündemin 10. maddesinde sözü edilen "Tezlerin Özü" başlıklı bir metni karar haline getirmesine gerek yoktur. Onun yerine, GYK, tartışmaya açılan tezlere ilişkin bir Sunus yazısı üzerinde karar almalıdır. Bu Sunus yazısında, GYK'nın tartışma süreci boyunca ortaya çıkacak bütün görüşleri, eleştirileri t playacağı ve değerlendireceği, ve Kongreye bu görüş ve eleştiriler ışığında nihai bir tez taslağı sunacağı belirtilmelidir. Tezlerin niye parti yönetiminin imzasını taşımadığının gerekçesi de bu Sunus yazısında yer almalıdır ki, yanlış yorumlara neden olmasın. Bu Sunus'ta, elbette, sürecin nasıl yürüyeceği, tartışmanın hangi araçlarla yürütüleceği, vb. gibi diğer önemli noktalara da yer verilmelidir. Böylece, parti yönetimi, daha baştan, tartışmanın tarafı olmadığını ortaya koymalı; görevini, tartışmayı mümkün kılacak, çerçevesini çizecek bir taslak hazırlanmasını sağlamakla, tartışmanın ortamını ve araçlarını yaratmakla ve kongrenin önüne nihai bir taslak metnin gelmesini sağlamakla sınırlandığını göstermeli, tartışmanın üstünde yer almalıdır. Bu, hem MYK ve hem de GYK üyelerinin de, herkesin doğal karşılayabileceği bir biçimde tartışmaya katılmalarına olanak sağlayacaktır.

3. Tezler kongrenin alacağı diğer kararlarla aynı kefeye konmamalıdır. Kongrede bu tezler de elbet oylanmalıdır. Ama bu oylamanın anlamı, karar değildir. Bunun anlamı, olsa olsa, TBKP'nin Türkiye komünist hareketinin geçmişi ve geleceği ve karşı karşıya olduğu sorunlar konusunda kendi deneyimini tüm ilerici ve sosyalist hareketlerin ortak hazinesine mal etme, onların değerlendirmesine sunma olabilir. Yani hem kendi kendine, hem tüm kamuoyuna yaptığı bir bakış açısı önerisidir. Son söz değil, bir tartışma çerçevesi. önerme kararıdır. Yani TBKP böylelikle, tezlerini baskalarına dayatmadığı gibi, kendisi için bile, ancak bir başka karara kadar bağlayıcı nitelikte olmayan, farklı sonuçlara da varılabileceğini pesinen kabul eden bir öneri atmaktadır ortaya. Bunu TBKP kongresi yapmaktadır, yaptığı oylamayla.

Eğer önerdiğim bu bakış açısını kabul ederseniz, o zaman tezlerin il ve ilçe kongrelerinde ne "özünün-ana yöneliminin" ne de

kendi sinin oylanmasına gerek vardır. Yerel kongreler de elbet tezlerin tartışıldığı platformlar olmalıdır; ama oylanmamalıdır. Dolayısıyla delege seçimleriyle tezler arasında bir bağ kurulmamalıdır. Yerel parti örgütleri ve delegeler, kendi bölgelerindeki tartışmaları ve sonuçlarını sürekli olarak GYK'ya ve sonuçta kongreye aktarmakla görevlendirilmelidirler. Parti içinde tezler konusunda mutabakatı en iyi sağlayacak nihai taslağı kongreye sunma sorumluluğunu GYK böylece üstlenmelidir. Kanımca en doğrusu budur.

4. Tez tartışması için ayrı bir dergi çıkartılması mümkün olmazsa, Adımlar haber ağırlıklı yayın olarak korunmalı; tez tartışmaları için, gene Adımlar'la birlikte, onun eki olarak dağıtılacak ve satılacak, TSİP'in Tartışma dergisi gibi maliyeti en azda tutulabilecek, ama mizampaşına ve dizgisine özen gösterilen (önerim, Birlikim dergisinin boyutlarında, onun mizampajını örnek alan, onun yazı karakterini, punto ve satır aralarını taklit eden) bir dergi çıkarılmalıdır. Bu tartışma ek'inde düzey yüksek tutulmalı, dolayısıyla gelen her mektuba, yazıya yer verme kuralı olmamalı, kısaltarak, özetlenerek aktarılacak görüşler Adımlar'ın kendi içinde halledilmelidir. Ek'te basılacak yazılara prensip olarak uzunluk sınırı konmamalıdır. Ben şahsen böyle bir yayın organına büyük ihtiyaç duyuyorum, yazdığım ve tartışılmasını arzuladığım bir dizi makalem var, daha da yazacağım, ama bunları yayınlatabileceğim yayın organımız yok.

Adımlar haber ağırlıklı olmalıdır. Parti içindeki tez tartışmalarının haberlerini, örgütlerden haberleri, demokrasi kampanyasının haberlerini, vb. aktarmalı, bunlara ilişkin yorumlara yer vermelidir. Adımlar hala parti içinden haber veren bir gazete haline gelemedi. Niye, anlayamıyorum. Parti yönetiminden kişilerin görüşlerini aktarmak parti içinden haber vermek değildir. Öte yandan, hiç bir ek masraf gerektirmeden teknik açıdan çok daha iyileştirilebilir; yapılması gereken tek şey, bu isten anlayan bir kişiye fikir sormaktan, öneri almaktan ibarettir. Adımlar'a büyük önem veriyorum. Gazetenin parti çalışmasındaki yerinden söz etmeye gerek var mı? Ama gazete böyle çıkarsa, kimse, parti üyeleri de, onu ciddiye almaz. Kaldı ki, Adımlar'ın kalitesi partinin kalitesidir, düşürmeye yelim. Parti yönetimi olarak biz gazetemize önem vermez, özen göstermez, ciddiye almazsak, parti örgütleri ve üyeleri de niye önem verip özen gösterebilirler?

Ahmet KARDAM
Tarafından başlatılmıştır
TÜSTAV

Ahmet KARDAM
Tarafından başlanmıştır
TÜSTAV

5. Tezler parti yönetimi imzasıyla yayınlanmayacak olursa, o zaman TBKK 1. Kongresi öncesinde yöneticilik yapmış (özellikle 12 Eylül arifesinde ve sonrasında) yoldaşlarla, geçmişin değerlendirilmesinin birlikte yapılabileceği bir dizi özel toplantılar düzenleme olanığı genişleyebilir. Hepsinin aynı anda bir araya gelmesi şart değil elbet. Ama bu mutlaka sağlanmalı. Yapılan bu toplantıların sonuçları, ortaya çıkan görüşler parti kamuoyuna durulmalı. Bu partinin potansiyellerini harekete geçirmekte çok önemli olabilir. Eski yöneticilerimizin zaten programlanmış toplantılara ve tartışmalara kendiliklerinden katılmalarını, oralarda söz isteyip konuşmalarını, vb. bekleyemeyiz. Bu onlara karşı baksı lık olur. Onlardan herkesin içinde herkes gibi görüş açıklamalarını bekleyemeyiz. Yapan yapar, bu ayrı, ama onların parti yönetimiyle özel konuşmak isteyecek şeyleri olacaktır, önemli olan da budur. Onlara önem veriyorsak, o zaman verdiğimiz bu öneme uygun davranmalı, onlara özenli ve özel yaklaşım göstermeliyiz.

Ayrıca, partimizde yöneticilik yapmamış olsa bile, bir dönem Türkiye devrimci hareketine damgasını vurmuş, sembolleşmiş ve partimize şu ya da bu oranda yakınlık duymuş ve duyan, hatta üye olmuş insanlar vardır. Örneğin benim bildiğim Ziya Yılmaz. Onlara da aynı özenle yaklaşmak gerek. Onların söyleyecekleri bazan onlarca kişinin söyleyeceklerinden çok daha önemlidir.

6. Tezler 17 Ekim 1987-4 Haziran 1990 döneminin değerlendirmesine girmemelidir. Bu dönemin sorumluluğunu üstlenme basiretini gösterecek MK üyeleri, kongre önüne ayrı bir raporla çıkmalıdır. Bu raporun hazırlıkları şimdiden başlamalı, o dönemin PB'sunda görev yapmış yoldaşlarımızdan bir grup taslağı hazırlama görevini üstlenmelidir. Çıkan rapor taslağı, sorumluluk üstlenen yoldaşlara (Türkiye'de, cezaevinde, dönme kararına uymak istediği halde dönemeyen yurt dışındakilere -- Karaca'ya) ulaştırılmalı, görüşleri ve onayları alınmalıdır. İstifa etmiş MK üyelerinin bu rapora katılmalarını sağlamak için her türlü çaba gösterilmelidir. Ortak rapora imza atmaya kabul etmiyorlar ama hesap vermek istiyorlarsa, bu olanak onlara sağlanmalıdır.

Bugünkü yönetim, kendi sorumluluk dönemine ilişkin ayrı bir rapor sunmalıdır.

7. Özellikle 1951 tevkifatı döneminde yönetici ve parti üyesi olan M. Belli gibi kişilerden görüş alınabilmesi için, ama yalnızca bunun için değil, kanımca zaten yapılması gerektiği için, GYK,

karşılıklı ihraç kararlarını iptal eden, parti yayın organlarında çeşitli kişilere yönelik yapılmış suçlamaların dayanaksız ve haksız olduklarını kabul eden (bu genişletilebilir ve TİP için de benzer durumlar varsa onları da kapsar hale getiril ebilir) bir karar tasarısını kongreye sunmaya karar verebilir ve bunu kamuoyuna şimdiden açıklayabilir.

8. Kamuoyunun, ama özellikle parti üyelerimizin merak ettikleri, kafalarını kurcalayan bir soru olduğunu sanıyorum: Kongremiz herhalde Kasım ayından sonra toplanabilecektir. Sosyalistlerin Birlik Girişimi, Birlik partisinin kuruluş kongresini Kasım'da tamamlamayı ve partiyi kurmayı hedefliyor. Biz de buna her bakımdan destek oluyoruz. Birlik partisi kurulduğunda henüz kongresini yapmamış olan TBKP ve üyeleri ne yapacaklar? Bu konuda şimdiden bir karar vermemiz gerekmiyor mu? Bu kararı hemen bugün açıklamayabiliriz, ama en azından parti yönetimi ne yapacağını bugünden bilmelidir. Bunun için Birlik partisinin kurulmasını bekleyemeyiz. Adımlar'da Kutlu yoldaşın bu konudaki bir önerisini okumuştum. Hoşgörüşle karşılayacağına güvenerek, bu önerisinin neye davandığını anlayamadığımı, anlayamadığım için de bu haliyle bu öneriye katılamadığımı belirtmek istiyorum. Eğer kararımız bu olursa, her iki partiye birden aynı anda üye olmak düşünülemeyeceğine göre, kongre sürecimiz ve kongremiz ve 141-142'y e karşı mücadelemiz tümüyle sembolikleşmeyecek midir? Bunun yerine şöyle yapsak:

- Parti yönetiminiz, SBP Girişimi ile de mutabakat sağlayarak, üyelerinden kongre sürecinin sonuna kadar TBKP'de kalmalarını ister. Ama elbet, buna rağmen ayrılıp birlik partisine geçmek isteyen üyelerini de serbest bırakır ve onları kınamaz. Bu kararı almak kolay olmayabilir. O zaman karar, tüzüğümüzde yer alan parti meclisi'nin örgüt temsilcileriyle birlikte yapacağı genişletilmiş bir toplantısının onayına da sunulabilir.
- Şu anda SBP Girişimi'nin organlarında yer almış veya al-
mamış hiç bir TBKP yöneticisi, birlik partisinin kongresinde oluşacak yeni organlara aday olmazlar.
- SBP Girişimi'yle daha önce varılmış mutabakat uyarınca, TBKP kamuoyunun önüne alternatif bir parti olarak çıkmaz ve Birlik partisini destekler.
- Eğer kongremiz TBKP'nin ayrı parti olarak varlığına son verme kararı alacak olursa, hep birlikte gider birlik par-

... tisine üye oluruz. Bu kadar yığinsal bir katılımdan sonra birlik partisi de herhalde en kısa zamanda olağanüstü bir kongre yapma ihtiyacı duyacaktır.

Benim önerim bu. Başka öneriler de olabilir. Ama bu konuyu herhalde daha fazla sürüncemede bırakmamalıyız. Yoksa bundan kurulacak birlik partisi de zarar görebilir.

x x x

Değerli yoldaşlar,

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ederim. Aramızda kurulmuş bu ilişkiyi sürdürmek için lütfen olanaklarınızı zorlayın. Bunun size bir yararı var mı bilmiyorum, ama bu ilişki, taşıdığım torumluluğu yerine getirebilmem açısından benim için büyük önem taşıyor ve, en az bunun kadar önemlisi, beni yaşama bağlıyor.

Ben ve birlikte olduğum üç yoldaşımız Cihan Şenoğuz, Emin Taş ve Bahri Kılıç iyiyiz, keyfimiz yerinde, moralimiz de öyle. 70. yılımızı kendi yaptığımız nefis şarabı içerek, sizleri de anarak kutladık. Tek üzüntümüz, sizin ve üyelerimizin sürdürdüğü mücadelenin dışında kalmış olmak, destek olamamaktır.

Çalışmalarınızda başarılar diliyor, hepinizi tek tek büyük bir özlemle kucaklıyor, bu ayrılığın daha fazla uzamamasını temenni ediyorum.

Sevgiyle, saygıyla...

Ahmet Karam

Ahmet KARDAM
Tarafindan bağışlanmıştır
TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYAL İŞTİRAKİSTİRMA YAKELİ